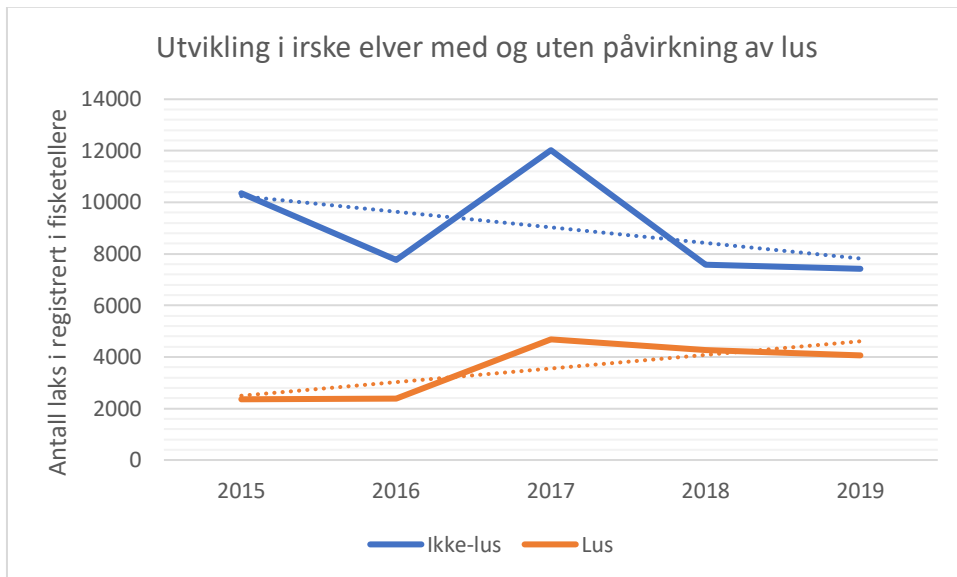

Det enkle er ofte det beste

Hvorfor analyserte ikke disse forskerne rett og slett rådata om oppgangslaksen i elvene de undersøkte? Unnløt de å gjøre dette fordi det ville avslørt at utviklingen for bestandene av laks i de to gruppene av elver er positiv for elvene i oppdrettssonene og negativ for elvene uten oppdrettspåvirkning (figuren nedenfor)?

For å gjøre det ekstra vanskelig å etterrøkte det de skriver, har de gjort det krevende å finne fram til rådata. Normen i vitenskapelig publisering i dag er å vise sine rådata i vedlegg av typen *Supplementary Material*. I stedet henviser de til Inland Fisheries sin hjemmeside, der det publiseres data om oppgangen av laks i elver med fisketellere. Slike elver er det mange av i Irland, men data er oppgitt bare for 4 av de 5 elvene som kan tenkes å bli påvirket av oppdrett, og bare for 2 av de 5 uten slik påvirkning. Dessuten er det ikke publisert data tidligere enn 2015. Data finnes sikkert i et eller annet arkiv, men for oss andre er dette hemmelige kilder.

Når vi bruker oppgangstellingene i de tilsammen 6 elvene vi har mulighet til å sjekke, blir forskjellen som vist ovenfor. De 4 påvirkete elvene er Erriff, Dawros, Eske og Eany, og de 2 upåvirkete er Corrib og Feale. Ut fra det forskerne påstår, burde vi forventet en 33% sterkere tilbakegang i de lus-påvirkete elvene. I stedet ble framgangen nesten 90% i luselvene, og tilbakegangen mer enn 20% i de ikke-påvirkete elvene.

Fagfeller og redaktører bør skamme seg

Referansene til den nye og den gamle artikkelen er oppgitt nedenfor, samt lenken til Aquablogg-artikkelen om studien fra Erriff i 2017. Stor skam for ICES-tidsskriftet som har sluppet dette gjennom. Stor skam for forskerne som skrev artikkelen. De kan umulig ha forstått forskningens samfunnsoppdrag. Og stor skam til forskere som siterer disse artiklene i sine egne publikasjoner. Da den gamle blogg-kommentaren ble skrevet i 2017, spådde jeg at artikkelen ville dukke opp i referanselistene i publikasjoner forfattet av andre medlemmer av lusekommisariatet. Det viser seg at den er sitert 14 ganger i vitenskapelige publikasjoner, hvorav 7 er forfattet av norske forskere. Den er selvfølgelig også en sentral referanse i forfatterens 2021-artikkel.

Avisa *The Irish Times* presenterte 2017-artikkelen slik: *Warning of "extinction vortex" in salmon farming areas*¹. Budskapet til folk flest var at det nå var vitenskapelig bevist at villaksen ville bli utryddet av lus produsert i oppdrettsanlegg. Dette altså i et land der oppdrettsnæringen er på størrelse med en middels norsk kommune. Irlands landareal er 1/5 av Norges, og kystlinja 1/4.

Lus er en avsporing

Hovedårsakene til laksekollapsen i Irland er kraftutbygging, forurensning og nedfisking. Shannon er Irlands største elv, og ble regulert i 1928. I løpet av de neste 50 årene ble laksestammen redusert til en tiendedel. I 1950 ble det registrert en fangst på 35.000 laks, som falt til 3380 i 1984². Det omfattende drivgransfiskeriet i fjorden utenfor munningen av Shannon bidro sterkt til kollapsen. På 1960-tallet ble den irske laksefangsten beregnet til det dobbelte av den offisielt registrerte på 1500 tonn. I 1983 ble 83% av den offisielle fangsten tatt på drivgarn, ytterligere 14% på andre garntyper, og bare 3% på stang. Både innsats og effektivitet i garnfisket økte på 60-tallet som en følge av overgangen til nylongarn.

I elva Erne gikk laksen tilbake fra 5000 i 1960 til 500 i 1984. I forskningselva Burrishoole ble oppgangen av laks halvert fra 1970 til 1983. Irsk laks kollapset lenge før lakseoppdrett ble startet opp.

Referanser

1. Samuel Shephard & Patrick Gargan 2021 Wild Atlantic salmon exposed to sea lice from aquaculture show reduced marine survival and modified response to ocean climate, *ICES Journal of Marine Science*, Volume 78, Issue 1, January-February 2021, Pages 368–376, <https://doi.org/10.1093/icesjms/fsaa079>
<https://academic.oup.com/icesjms/article/78/1/368/5864917>
2. Samuel Shephard & Patrick Gargan 2017 Quantifying the contribution of sea lice from aquaculture to declining annual returns in a wild Atlantic salmon population. *Aquacult Environ Interact*, Vol. 9: 181–192, 2017, <http://www.int-res.com/articles/aei2017/9/q009p181.pdf>
3. <https://www.aquablogg.no/lakselus/irske-forskere-med-statistisk-mystisisme-lakselus-gir-50-reduisert-tilbakevandring-av-laks-i-erriff/>

Oversikt over irske elver, med data om fisketellinger:

<https://www.fisheriesireland.ie/extranet/fisheries-management-1/salmon/1782-appendix-iv-river-stock-specific-information-used-in-the-salmon-catch-advice-process-for-2021-advice/file.html>

¹ <https://www.irishtimes.com/opinion/editorial/aquaculture-protecting-precious-resources-1.3086642>

² The status of the Atlantic salmon in Scotland. ITE symposium no. 5. Banchory Research Station 13 and 14 February 1985. <https://core.ac.uk/download/pdf/61683.pdf>